

SYSTEM UWEWNĘTRZNIANIA ZASAD

– opracowany przez Radę Pedagogiczną przy Przedszkolu nr 15 w Gdańsku

Z procedurą i metodą wychowawczą zostają zapoznani rodzice we wrześniu na pierwszym zebraniu rozpoczynającym rok przedszkolny / szkolny

Na początku roku szkolnego w każdej grupie nauczyciele wprowadzają zasady warunkujące zgodną zabawę i naukę w przedszkolu. Zasady są krótkie, proste, konkretne i pozytywnie sformułowane.

Każda zasada jest zilustrowana poprzez symbol i wywieszona w widocznym miejscu w sali. Nauczyciele wspólnie z dziećmi omawiają wprowadzaną zasadę, racjonalnie wyjaśniając jej ważność prawidłowym funkcjonowaniu społeczno-emocjonalnym każdego przedszkolaka.

Obowiązujące zasady są nabywane, kształtowane i utrwalane przez cały rok. Nauczyciel odwołuje się do nich w trakcie codziennych sytuacji, mając na celu wzmocnienie zachowania pozytywnego bądź wyeliminowanie zachowania niepożądanego dziecka.

Do zasad ustanawiane są konsekwencje: pozytywne (tj.: społeczne werbalne i niewerbalne, rzeczowe, przywileje i aktywności, symboliczne) oraz negatywne (tj.: naturalne)

Nauczyciel w procesie oddziaływań wychowawczych realizując proces interioryzacji obowiązujących zasad wykorzystuje zasób ustanowionych wcześniej konsekwencji, do których należą:

1. Wzmocnienia pozytywne :

- a) społeczne werbalne - pochwała słowna indywidualna lub na forum, pochwała skierowana do innej osoby w obecności dziecka – rodziców, innego nauczyciela itp.;
- b) społeczne niewerbalne: akceptujące spojrzenie, akceptujący gest, uśmiech, wywieszenie pracy na tablicy, wywieszenie zdjęcia danej osoby na tablicy („aniołek tygodnia”);
- c) rzeczowe – np.: drobne przybory piśmiennicze, naklejki, pożądane przez dzieci gadzety, „skrzynia skarbów”, wypożyczanie na weekend książek, dyplomy, medale;
- d) wzmocnienie pozytywne typu przywileje, pozwolenie na wyróżniające dziecko formy aktywności - pełnienie różnych funkcji w grupie (pomocnik pani, porządkowy, opiekun kącika), możliwość zaproponowania zabawy/ zadania, możliwość przeprowadzenia zabawy, zbiórki, rozgrzewki itp., możliwość ciekawej aktywności podczas czasu zabaw dowolnych, prawo wyboru miejsca w kole/ przy stoliku, prawo wyboru osoby, z którą ćwiczyć.

2. Wzmocnienie negatywne:

- a) Naturalne:
 - naprawianie szkody: ułożenie zepsutej budowli, pozбиieranie rozrzuconych zabawek...
 - zadośćuczynienie drugiej osobie; wykonanie rysunku....

- odroczenie możliwości skorzystania z przywileju;
- wykluczenie z zajęć; dziecko siedzi przy stoliku
- wykluczenie z grupy.

Nauczyciele planują swoje działania wychowawcze tak, aby zapobiegać trudnemu zachowaniu dziecka:

np.: Dziecko, które może wyrządzić komuś krzywdę niebezpiecznym narzędziem np. nożyczkami – otrzymuje nożyczki wyłącznie do pracy i pracuje pod kontrolą dorosłego; Dziecko nadrucliwe – nauczyciel zapewnia odpowiednią ilość ruchu (np. poprzez dobór zadań, przydzielanie funkcji, itp.);

Dziecko, które ma trudności z czekaniem - otrzymuje zadanie specjalne (np. przeprowadzić zabawę, rozdać dzieciom kredki, dopilnować, by wszyscy stali w parach itp.);

Dziecko, które pracuje bardzo wolno, rozprasza się – nauczyciel ogranicza czas pracy;

Dziecko, które mówi bardzo dużo, a zarazem chaotycznie, zabiera czas innym dzieciom – nauczyciel ustala ograniczenie wypowiedzi do określonej ilości zdań lub ograniczenie czasu wypowiedzi (np. umowny znak pokazuje, że kończy się jego czas).

W sytuacji nieprzestrzegania ustalonych zasad przez dziecko nauczyciel podejmuje następujące działania:

1. Nauczyciel podchodzi do dziecka, nawiązuje kontakt wzrokowy, przypomina zasadę: „Złamałeś zasadę „ „ „raz”. Nauczyciel daje sygnał, że zasada została złamana, ostrzega o konsekwencjach. Jeżeli dziecko za trzecim upomnieniem nie reaguje ponosi konsekwencje swojego wyboru.
2. Nauczyciel stosuje konsekwencje negatywne naturalne bądź regulaminowe zachowując ich hierarchizację – **stopniowe oddziaływanie** nauczyciela wobec dziecka w sytuacji powtarzających się negatywnych zachowań np.: naprawienie szkody, siedzenie na krześle tyłem do grupy bez kontaktu wzrokowego przez określony czas wyznaczony przez nauczyciela, wydłużenie tego czasu; odebranie przywilejów np.: zabawa ulubioną, atrakcyjną zabawką; brak możliwości przyniesienia zabawki w piątek, odesłanie dziecka do sali innej grupy, dzień w innej grupie, przesadzenie do innego stolika; podczas pobytu na podwórku: chodzenie z nauczycielem za rękę, siedzenie na ławce.
3. Po zakończonej konsekwencji nauczyciel przeprowadza z dzieckiem rozmowę dotyczącą zaistniałej sytuacji np.: podczas posiłku – „Siedziałeś dziś oddzielnie, bo bawiłeś się jedzeniem, złamałeś zasadę – tu nauczyciel przypomina treść zasady- Rozumiesz? Powiedz dlaczego siedziałeś sam? (pytamy aż dziecko powtórzy).Jutro też obowiązuje ta sama zasada, jeśli ją złamiesz będziesz jadł w innej grupie (nauczyciel zapowiada dziecku kolejną konsekwencję – stosując jej hierarchizację).
4. Autorefleksja – poddanie ocenie przestrzegania zasad danej sfery przez same dzieci - rozmowy zaplanowane przez nauczyciela z wykorzystaniem zilustrowanych zasad.